

รายวิชา ศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ลายไทยเบื้องต้น

ผู้สอน ครูทินกร ปิ่นทอง

ฉายไทยเบื้องต้น

อันชาติใดไร้ช่างชำนาญศิลป์
เหมือนนารินไร้โฉมบรรลอมสง่า
ใคร ๆ เห็นไม่เป็นที่จำเริญตา
เขาจะพากันแย้มให้อับอาย

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอนวิศวกรรมา
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำถามชวนคิด

จากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอนวิศวกรรมา

นักเรียนแปลความหมายได้อย่างไรบ้าง

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า

ชาติไทยมีศิลปประจำชาติหรือไม่

นักเรียนรู้จักกล้วยไทย
กล้วยอะไรบ้าง

สิ่งที่จะได้เรียนรู้ในวันนี้

๑. การวาดลายไทยเบื้องต้น
๒. รู้และเข้าใจที่มาของลายไทย
๓. คุณค่าของศิลปะไทย

เปรียบเทียบสองภาพนี้

ที่มาภาพ : <https://twitter.com/miscthailand/status/1244923807854252034/photo/1>

<https://www.doctor.or.th/article/detail/10278>

ที่มาของกล้วยไทย

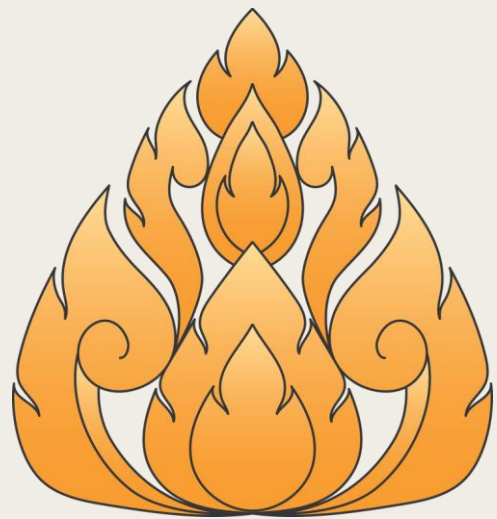
กล้วยไทย เป็นกล้วยที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยมีธรรมชาติมาเป็น
แรงบันดาลใจ โดยดัดแปลงธรรมชาติให้เป็นลวดลายใหม่
เช่น ตาอ้อย ก้ามปู เปลวไฟ รวงข้าว และดอกบัว ฯลฯ

กิจกรรมจับคู่ลายไทย

ก.

ข.

ค.

ง.

๑.

๒.

๓.

๔.

เฉลย

๑.

เปลวไฟ

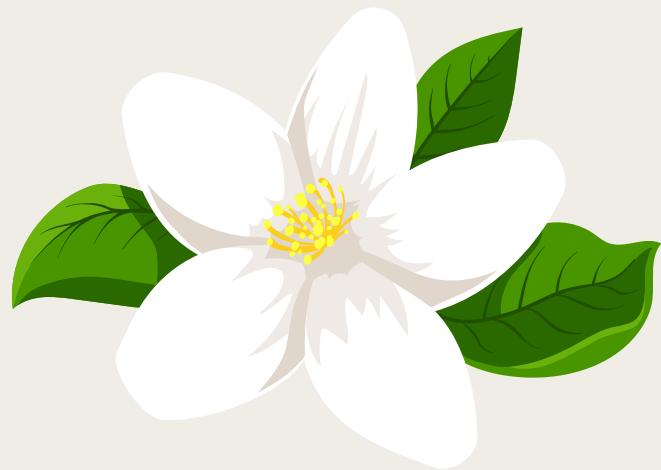
๑.

ลายกระหนกเปลว

เฉลย

๒.

ดอกไม้

ก.

ลายประจำยาม

เจลลย

๓.

ข้าวบิณฑ์

ค.

ลายพุ่มข้าวบิณฑ์

เฉลย

ตา หรือหน่อต้นอ้อย

ลายกระจิงตาอ้อย

หมวดหมู่ลายไทย

๑. หมวดกระหนก

๒. หมวดนารี

๓. หมวดกระบี่

๔. หมวดคชะ

๑. หมายัดกระหนก

คือ ลายไทยพื้นฐาน เช่น กนกสามตัว
กนกไบเทศ กนกเปลว ถือเป็นปฐมบทที่ต้อง
ฝึกฝนให้ชำนาญก่อนที่จะวาดหมวดหมู่อื่น ๆ

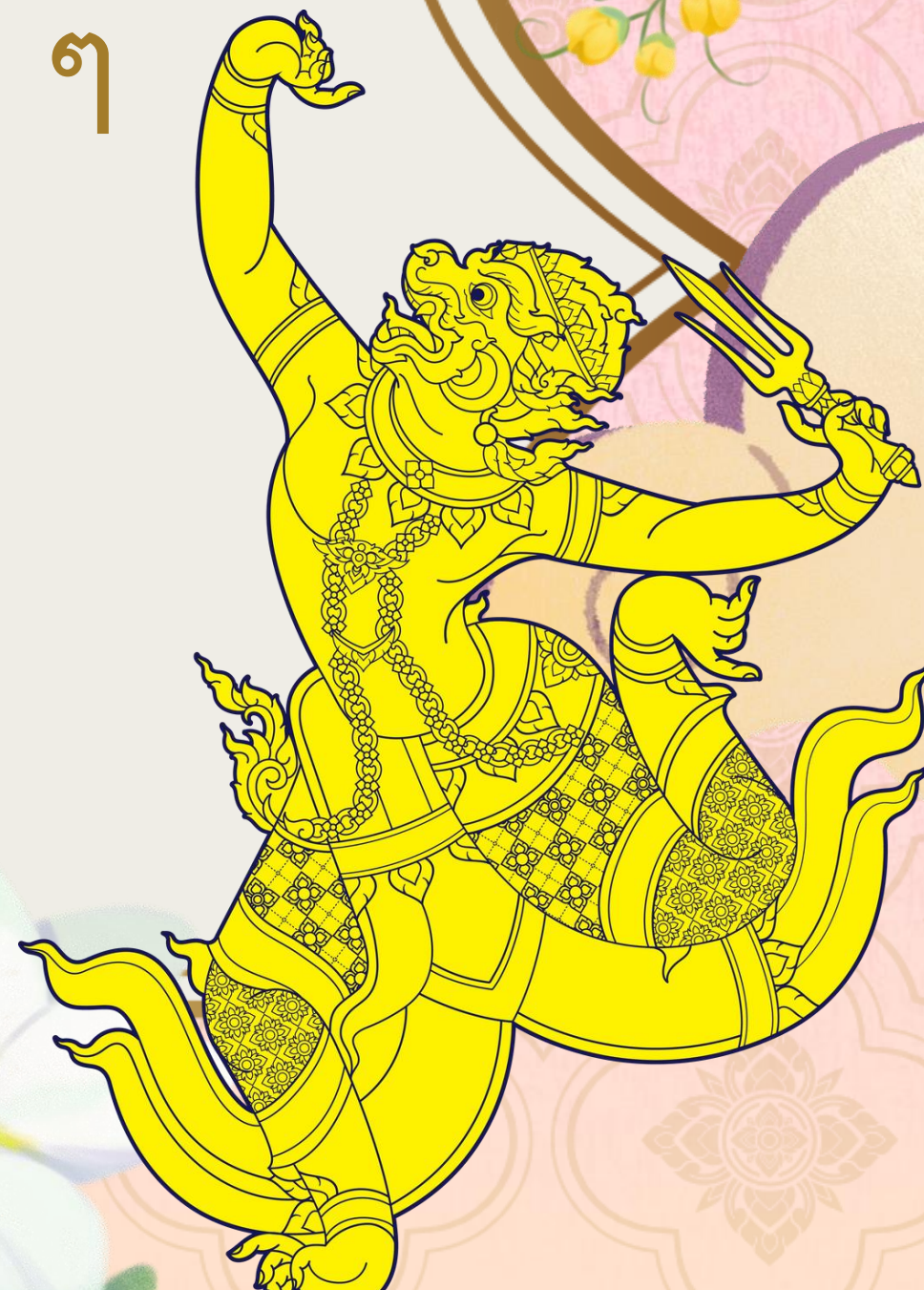
๒. หมาดนาริ

คือ การเขียนหน้ามนุษย์ เทวดา
นางฟ้า พระ และนางซึ่งถือว่าเป็น
ภาพหลักของภาพไทย

๓. หนวดกระบี่

คือ การฝึกเขียนภาพอมนุษย์ต่าง ๆ
ได้แก่ พวักยักษ์ วานร เป็นต้น

๔. หมาดคชะ

คือ การฝึกเขียนภาพสัตว์สามัญและภาพสัตว์
ประติษฐ์ต่าง ๆ ประเภทแรกคือสัตว์ที่มีอยู่บน
โลกมนุษย์ เช่น ช้าง ม้า วัว นก เป็นต้น
ประเภทที่สอง คือ สัตว์ประติษฐ์หรือสัตว์
หิมพานต์ เช่น กินรี พญานาค เป็นต้น

คำถามชวนคิด

นอกจากที่มาของลายไทยจะมาจากรวมชาติแล้ว

ศิลปะไทยและลายไทยมีแหล่งที่มา

จากที่ใดอีกบ้าง

ที่มาของลายไทย

ศิลปะไทยได้รับอิทธิพลจากต่างชาติมาช้านาน
และได้พัฒนาสืบเนื่องผสมกับความเชื่อท้องถิ่น
จนกลายเป็นศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

อิทธิพลของลายไทย

ศิลปะไทยได้รับอิทธิพลจากประเพณีและวัฒนธรรม
ในสังคมไทย เช่น ความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของ
คนไทยที่ได้สอดแทรกไว้ในผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น
โดยเฉพาะศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
อาจกล่าวได้ว่าศิลปะไทยสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา

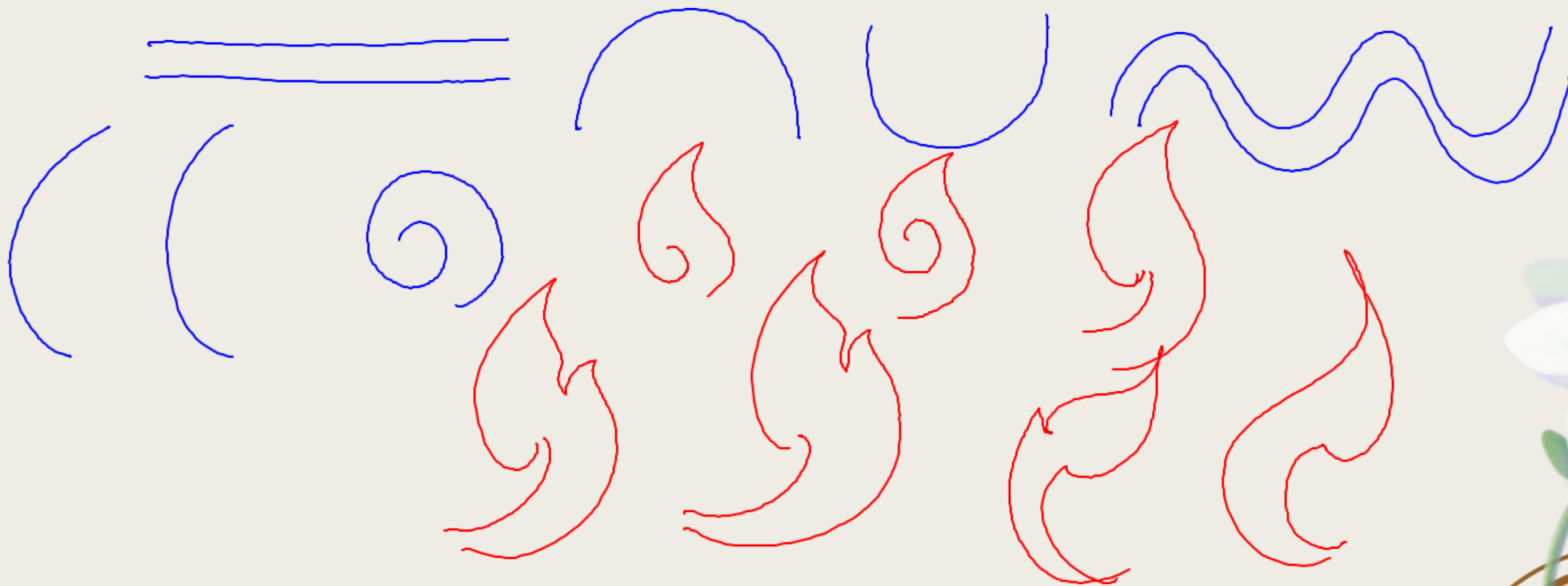

ตัวอย่างผลงานจิตรกรรมไทย

ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ฝึกวาดลายไทยเบื้องต้น

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ลายไทยเบื้องต้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่างานศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลายไทยเบื้องต้น
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมลายไทยให้สมบูรณ์ แล้วระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรม สร้างสรรค์ผลงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง ลายไทยเบื้องต้น

ขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรม

๑. ครูปลายทางให้เตรียมใบงาน เขียนชื่อ ชั้น เลขที่ ให้เรียบร้อย
๒. ให้นักเรียนวาดภาพต่อจากภาพลายไทยที่กำหนดให้ พร้อมระบายสีให้สวยงาม
๓. ครูปลายทางคอยให้คำแนะนำการวาดลายไทย
๔. นักเรียนลงมือสร้างสรรค์ผลงาน จากนั้นนำเสนอผลงาน

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ลายไทยเบื้องต้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่างานศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลายไทยเบื้องต้น
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมลายไทยให้สมบูรณ์ แล้วระบายสีให้
สวยงาม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงาน

สรุปบทเรียน

ศิลปะไทยได้รับอิทธิพลทั้งจากธรรมชาติ ประเพณี และวัฒนธรรมในสังคมไทยจากต่างประเทศ โดยเฉพาะ ศิลปกรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา อาจกล่าวได้ว่าศิลปะ ไทยสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา เป็นการเชื่อมโยงและ โน้มน้าวจิตใจของประชาชนให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาใน พุทธศาสนา

อันชาติใดไร้ช่างชำนาญศิลป์
เหมือนนารินไร้โฉมบรรลอมสง่า
ใคร ๆ เห็นไม่เป็นที่จำเริญตา
เขาจะพากันแย้มให้อับอาย

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอนวิศวกรรมา
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ศิลปกรรมนำใจให้สร้างโคก
ช่วยบรรเทาทุกข์ในโลกให้เหือดหาย
จำเริญตาพาใจให้สบาย
อีกร่างกายก็จะพลอยสุขสราญ

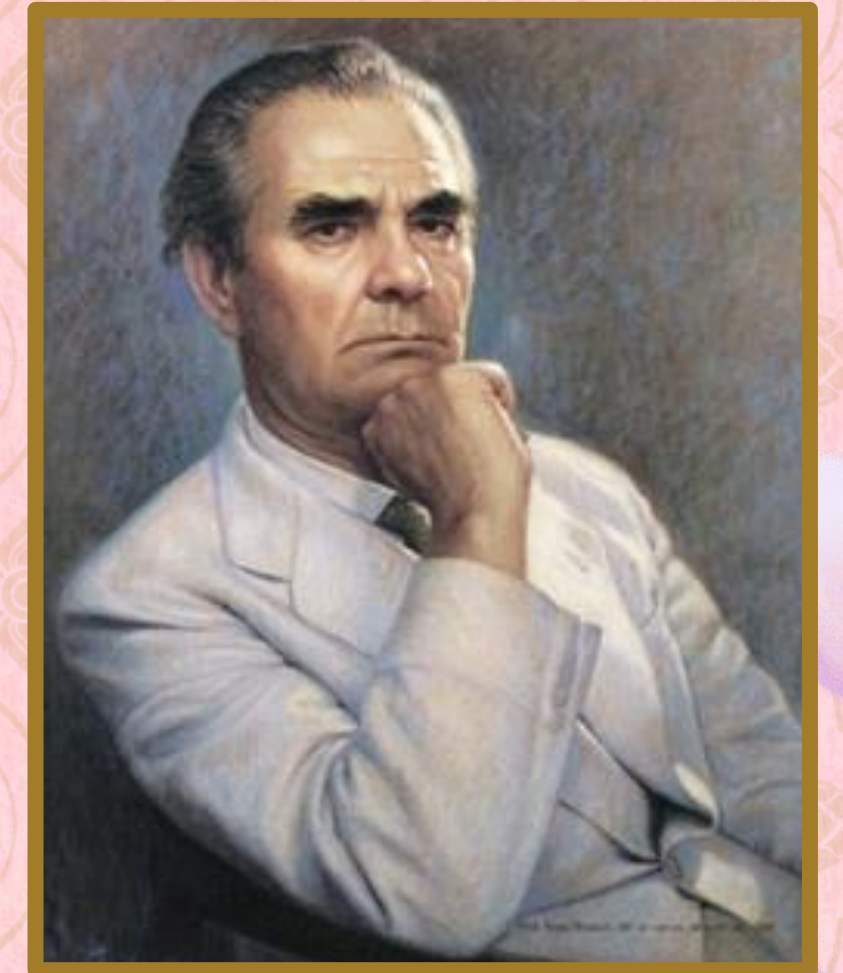
บทเสภาสามัคคีเสวก ตอนวิศวกรรมา
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

คติสอนใจ จากศิลปินวันนี้

ชาวนาปลูกข้าวให้เรากิน ทำแผ่นดินให้เป็น
ประโยชน์ต่อชีวิต ไฉนเล่าจึงจะไม่เนรมิต
สิ่งซึ่งยกจิตใจให้สูง สมกับที่เราเกิดมาแล้ว
โดยไม่เปลืองเนื้อที่ของแผ่นดินโลก

อ.ศิลป์ พีระศรี

(บิดาแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย)

ภาพ อ.ศิลป์ พีระศรี

ที่มาภาพ <http://www.thairath.co.th/lifestyle/life/1929740>

บทเรียนครั้งถัดไป

เรื่อง คุณค่างานทัศนศิลป์

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ออกแบบของวิเศษช่วยโลก

อุปกรณ์วาดเขียน ดินสอสี

